

**TECHNICKÁ UNIVERZITA V KOŠICIACH
LETECKÁ FAKULTA**

Tézy inauguračnej prednášky

doc. Ing. Ján Piľa, PhD., mim. prof.

Košice 2016

Téma inauguračnej prednášky:

Využitie nových technológií v procese zvyšovania bezpečnosti leteckej dopravy

Štruktúra prednášky:

1. Identifikácia odboru inaugurácie
2. Využitie nových technológií v procese zvyšovania bezpečnosti leteckej dopravy
3. Vlastný prínos v odbore

IDENTIFIKÁCIA ODBORU INAUGURÁCIE

Podobná kombinácia dopravných prostriedkov sa na zahraničných univerzitách nevyskytuje. Niekde sa vyskytuje kombinácia motorové a koľajové vozidlá. Lode a lietadlá sa vždy študujú každá zvlášť. Z odlišnosti konštrukčných princípov jednotlivých dopravných prostriedkov, najmä lodí a lietadiel od pozemných dopravných prostriedkov (motorové a koľajové vozidlá), ako aj zo zvyklostí v zahraničí vyplýva nutnosť koncipovať tento študijný odbor v alternatívnych vetvách.

Z uvedených dôvodov je potrebné štruktúrovať študijný odbor na princípoch odborovej profilácie.

Lietadlá v tomto študijnom odbore zahrňujú:

- letecké strojárstvo,
- údržba lietadiel.

NOVÉ TRENDY V TECHNOLÓGIÍ KONŠTRUKCII DRAKOV LIETADIEL A DRAKOVÝCH SYSTÉMOV PRE ZVÝŠENIE BEZPEČNOSTI LD

Modernej lietadlo je pravdepodobne jedným z najzložitejších technických zariadení vyrobených človekom. Je na samom vrchole ľudského úspechu a predstavuje to najlepšie z toho, čo inžinieri, vedci a dizajnéri môžu dosiahnuť.

Úroveň technológie a bezpečnosti je vždy výsledkom úrovne rozvoja vedy a výskumu. Jedným z hlavných pilierov rozvoja letectva a kozmonautiky sú investície do nových technológií (konštrukcie drakov a drakových systémov, pohonných jednotiek, vybavenia a nových zdrojov energií).

Letecký priemysel je príkladom využívania nových technológií v celom reťazci t.j. od projektovania lietadla až po jeho využívanie.

Ak hovoríme o bezpečnosti leteckej prevádzky spravidla myslíme poslednú fázu celého procesu a to je let lietadla. Bezpečnosť LP však začína dávno pred tým.

Bezpečnosť leteckej prevádzky možno definovať ako stav neurčitosti vzniku nebezpečenstva, rizika, alebo hrozby ujmy, zranenia alebo straty na živote alebo majetku, spôsobený úmyselne alebo náhodou v procese začínajúcim navrhovaním dizajnu lietadla a končiac jeho prevádzkou.

Svetový letecký priemysel za poslednú dekádu vzrástol takmer dvojnásobne. Z toho vyplývajú minimálne dve skutočnosti:

1. Zvyšovanie úrovne bezpečnosť leteckej prevádzky na báze nových technológií,
2. Príprava nových špecialistov v oblasti leteckého priemyslu.

V súčasnosti ľudstvo disponuje obrovskými energetickými a informačnými zdrojmi, pričom jeho adaptácia na moderné prostredie sa dosahuje nielen genetickými ale aj technickými prostriedkami.

Nové technológie sú založené na:

- nových koncepciách „*smart technologies*“
- originálnych metódach a softvérových nástrojoch pre modelovanie, dizajn, simulácie a riadenie adaptívnych štruktúr,
- aplikácie „*smart-tech*“ koncepcií do nových inžinierskych výstupov:
  - monitorovanie technického stavu konštrukčných celkov a inžinierskych systémov,
  - monitorovanie a predikcia environmentálnych podmienok,
  - automatická adaptácia konštrukcie na nepredvídateľné a náhodné zmeny dynamických procesov,
  - optimálny dizajn adaptívnych konštrukčných celkov a inžinierskych systémov,
  - integrácia lietadlových systémov
  - redundanciu životne dôležitých lietadlových systémov.

Všetky vyššie spomenuté technologické aspekty sú kľúčové záležitosti bezpečnosti zahrňujúce automatickú identifikáciu poškodení a kolízií nežiaducich situácií.